

„men geve beide biersoorten dus slechts op voorschrift van den geneesheer” (blz. 257) is hiertoe voldoende.

Niet minder doelmatig is de waarschuwing van KOOPERBERG aan moeders om niet in elke vrij of zeer hooge temperatuur een gevaarlijken toestand te zien (blz. 347) en er op te wijzen, dat de betekenissen daarvan bij kinderen veel minder groot is dan bij volwassenen.

De bewerker houde mij enkele opmerkingen ten goede.

Ook hij raadt „behoorlijke koking” der luiers aan (blz. 73). Nogmaals (vgl. dit *Tijdschrift* 1896, II. blz. 488) vraag ik: in welk huisgezin vindt men tijd en gelegenheid om de vele dagelijks verontreinigde luiers aan deze bewerking te onderwerpen?

Ook acht ik niet wenschelijk om reeds den eersten levensdag koemelk te geven (blz. 75), doch veel doelmatiger voor moeder en kind om den honger als bondgenoot te gebruiken voor verdere proefnemingen met het oog op de natuurlijke voeding.

Waar ik deze veranderingen liever had gemist, had m. i. de waarde van het boekje gewonnen als de bewerker enkele andere wijzigingen wèl had aangebracht. De ervaring van den nieuweren tijd is niet meer die van ALLEBÉ: „Indien de moeder gezond en zog aanwezig is, zoogt zij haar kinderen” (blz. 85). Een krachtig woord van opwekking tot den moederlijken plicht ware m. i. hier op zijn plaats geweest.

Ook zou niet mogen toegelaten worden, dat een min 's nachts het kind bij zich in de kamer heeft (blz. 101). Verder is aan KOOPERBERG blijkbaar ontgaan, dat de „slangenflesch” in deze uitgave nog niet veroordeeld wordt (blz. 114).

Ten slotte was ik teleurgesteld ook in dezen nieuwen druk een „inhoud” te missen; een alphabetisch register voorziet niet in die leemte.

Hierbij laat ik het om aan den goeden indruk geen nadeel te doen. Wellicht wil de Heer KOOPERBERG bij een volgenden druk, die zich wel niet lang zal laten wachten, van deze of gene opmerking partij trekken. Dat ik ze maakte, moge hem een bewijs zijn van mijn belangstelling in zijn nuttigen arbeid.

Het boekje pleite voor zich zelf. Moge elk collega het aan moeders aanbevelen als een gezond en degelijk werkje, dat zeer veel biedt voor hoofd en hart.

Utrecht, December 1896.

Dr. S. K. HULSHOFF.

INGEZONDEN.

Aan Prof. GUYE, Hoogel. Heer!

Uw zeer gewaardeerde vermelding van het *Geneeskundig Jaarboekje* in het voorlaatste nummer van dit *Tijdschrift* geeft mij aanleiding U te bedanken

voor uw recept van de Lotio Kummerfeldii, dat waarschijnlijk door de Commissie van het Supplement zal worden overgenomen. In elk geval zal ik het in den volgenden Jaargang van het *Geneeskundig Jaarboekje* vermelden met de cijfers.

Met genoegen constateer ik het feit, dat ook U het tegenwoordige voorschrift van het Supplement „werkeloos” vond, evenals het mij bij het gebruik in den steek liet. Ook mij komt het waarschijnlijk voor, dat juist het Aq. Calcis een der werkzaamste bestanddeelen is door een geringe poedervorming op de huid, evenals anderen daarvoor een verdund Aq. Plumbi gebruiken. Zeer aan te bevelen is daarvoor ook een verdunde Caseïne-oplossing, wanneer men des morgens na zich gewasschen te hebben, het gelaat bijna onzichtbaar weet te bevochtigen met het bezinksel van karnemelk, wat een zeer fraaie, doffe tint geeft.

Hoe dankbaar deze cosmetische hulp moge zijn, nog dankbaarder komt het mij voor, nieuwe erupties van acne te voorkomen, vooral nieuwe erupties van comedonen, die de grootste ergernis van den chronischen acne-lijder zijn. Die smerklieren toch, die eenmaal in ontsteking zijn overgegaan, moeten hun cyclisch verloop doormaken, doch die welke nog slechts verstopt zijn en zich door een zwarte stip verraden, kan men genezen door al die huidgedeelten waar men zwarte stippen ziet, te behandelen met praeparaten welke de normale afschilfering van de opperste epidermislagen bespoedigen. Zoo kan men patiënt aanraden elken avond het aangezicht flink in te wrijven met Wit-Praecipitaatzalf en deze den volgenden morgen met zeep uit te wasschen en daarna met heet water de zeep weer te verwijderen. Nog sterker werkt een verzadigde oplossing van Salicylzuur in sterken spiritus (40 op 200) waarmede patiënt des avonds de huid sterk inwrijft na zich eerst met zeep en heet water krachtig gewasschen te hebben om de huid te ontvetten; dit werkt zóó sterk vervellend, dat patiënt af en toe eenige dagen moet overslaan.

Dat bij deze behandelingswijzen een energieke reinheid en een matige desinfectie de hoofdfactoren zijn is duidelijk genoeg; in tegenstelling met vroeger, toen men „vooral met geen zeep” er aan mocht komen, zooals nog dikwijls het volksgeloof luidt.

Natuurlijk zal het effect van elke acne-behandeling er veel van afhangen of het gelukt patiënt alles te doen vermijden wat aanleiding tot irritatie van de huid zou kunnen geven: warmte van vuur of zon, alle kruiden, alles wat digestiestoornis zou kunnen geven, constipatie en alle circulatiebelemmeringen; last not least alles wat congestie naar het hoofd geeft, dus niet slechts gedestilleerde, maar alle alcohol-bevattende dranken en ook sterke of veel koffie, thee, chocolade.

Volgens deze methoden is de behandeling van acne even dankbaar, als het vroeger een crux medicorum was. De Caseïne en de Wit-Praecipitaatzalf helpen ook voor zomersproeten.

Rotterdam.

Dr. J. RUTGERS.